

Feiten in de keten

Voorstel voor een trainingsprogramma voor jeugden gezingsprofessionals
van Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en Gecertificeerde Instellingen

20 januari 2022

Introductie

Kinderbeschermingsmaatregelen zijn ingrijpend in het leven van ouders en kinderen. In de uitvoering daarvan is het dan ook van het allergrootste belang om kwalitatief goed feitenonderzoek te doen en dit beknopt en begrijpelijk vast te leggen en om ouders en kinderen respectvol te bejegenen en hun stem te laten horen.

In het Actieplan Feitenonderzoek zijn al heel wat stappen gezet en lessen geleerd. Verschillende onderzoeken en regionale pilots hebben veel inzichten opgeleverd.

Nu is het zaak om deze lessen en inzichten te vertalen naar het handelen van de jeugd- en gezinsprofessionals in de praktijk. Belangrijk daarbij is om gezamenlijk te leren en reflecteren in de keten. Dat is de focus van dit voorstel.

Voor deze opdracht beschouwen we de keten als: Veilig Thuis (VT), de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) en gecertificeerde instellingen (GI's). In de uitwerking hebben partijen ook de ruimte om jeugd- en gezinsprofessionals uit de lokale teams te betrekken.

Een werkgroep scholing feitenonderzoek realiseert in opdracht van VT, RvdK en GI's een gezamenlijk trainingsprogramma over het onderwerp feiten onderzoeken en rapporteren. De scholing is bedoeld voor jeugd- en gezinsprofessionals van de drie organisaties. De kern ervan is een gedeelde visie op (het belang van goed) feitenonderzoek en rapporteren, een gezamenlijke basis van informatie en uitgangspunten en met elkaar leren en reflecteren.

Jeugdzorgleert is één van de partijen die gevraagd is om een voorstel te doen voor het ontwikkelen en aanbieden van zo'n trainingsprogramma.

Jeugdzorgleert wil graag deze opdracht uitvoeren. We hebben de ervaring om dergelijke programma's te ontwikkelen, de digitale platforms om de leerroute te bouwen en de landelijke infrastructuur om regionale bijeenkomsten te organiseren. We hebben deskundige ontwikkelaars en trainers die zelf ervaring hebben in de uitvoering van het werk.

In deze opdracht treedt Expect Jeugd op als penvoerder en projectleider namens Jeugdzorgleert. Expect Jeugd is het Expertisecentrum van Partners voor Jeugd¹. Expect Jeugd versterkt vakmanschap en kwaliteit in de jeugdbescherming, jeugdreclassering en jeugdhulp. We rusten professionals toe om kwetsbare kinderen en jongeren te beschermen en te versterken zodat zij veilig en kansrijk kunnen opgroeien. Expect Jeugd verbindt wetenschappelijke kennis met praktijkkennis en ervaringskennis en vertaalt dit in concreet toepasbare kennis, methoden, tools, en opleidingen.

Wat is Jeugdzorgleert?

Onder de naam Jeugdzorgleert werken 5 gecertificeerde instellingen² samen op het gebied van leren en ontwikkelen. Deze organisaties delen hun bestaande opleidingen met elkaar en met ketenpartners via de website www.jeugdzorgleert.nl

¹ Onder Partners voor Jeugd werken de William Schrikker Jeugdbescherming en Jeugdreclassering, de Jeugd- en Gezinsbeschermers en William Schrikker Gezinsvormen

² De Jeugd- en Gezinsbeschermers, Jeugdbescherming Gelderland, Samen Veilig Midden Nederland, Jeugdbescherming Brabant en William Schrikker Jeugdbescherming en Jeugdreclassering. Met nog 4 andere GI's lopen gesprekken over aansluiten bij Jeugdzorgleert.

Jeugdzorgleert ontwikkelt ook gezamenlijk aanbod voor jeugd- en gezinsprofessionals, zoals bijvoorbeeld een training Beroepsethiek, de opleiding Jeugdreclassering, trainingen over het juridisch kader van jeugdbescherming en trainingen over het uitvoeren van kinderbeschermingsmaatregelen.

In Jeugdzorgleert zijn we gewend om samen te ontwikkelen waarbij we gebruik maken van ieders input en respect hebben voor ieders uitgangspunt. De ervaring leert dat we op deze manier de beste elementen uit de verschillende programma's kunnen combineren.

De deelnemende organisaties aan Jeugdzorgleert hebben als mede-ontwikkelaar alle rechten op inhoud en materiaal van de opleidingen. Zij kunnen deze gezamenlijk organiseren, óf – wanneer dat wenselijk is – op maat maken voor de eigen organisatie. Deze werkwijze en afspraken kunnen we ook voor de samenwerking met VT en RvdK in deze opdracht hanteren.

Jeugdzorgleert heeft ook een platform voor digitaal leren: [Jeugdzorgleertonline](#). Daar vinden jeugdzorgwerkers een scala van e-modules, webinars en korte filmpjes over onderwerpen die voor hen relevant zijn. In dit digitale aanbod zijn verschillende modules bruikbaar voor een training over feitenonderzoek en rapporteren. Jeugdzorgleert stelt deze modules beschikbaar voor dit programma. Waar nodig kunnen ze worden geactualiseerd of aangepast aan de wensen en leerdoelen die we in de ontwerpfase vaststellen.

Wat gaan we maken?

Een training voor jeugd- en gezinsprofessionals over hoe je feiten verzamelt, analyseert en conclusies trekt en opschrijft in rapportages en dossiers. En vooral hoe je dit doet in goede samenwerking met ouders en kinderen, zodat hun stem gehoord wordt.

Het programma wordt geaccrediteerd bij SKJ.

Met een ontwerpgroep gaan we specifiek vaststellen hoe het programma eruit komt te zien. Maar in grote lijnen komen de volgende onderdelen aan bod:

- Met welke informatie start je jouw opdracht? Welke vragen komen hieruit voort? Wat is je onderzoeksplan?
- Hoe bespreek je de informatie met de ouders en de kinderen en geef je hen ruimte om aan te vullen of te corrigeren? Hoe geef je ruimte aan hun perspectief en houd je tegelijk vast aan conclusies die ouders en kinderen niet delen?
- Hoe schrijf je de informatie begrijpelijk en navolgbaar op, waarbij je feiten onderscheidt van interpretaties en duidelijk is wie wat vindt en welke conclusie jij trekt?
- Hoe bespreek je jouw conclusies met de ouders en de kinderen?

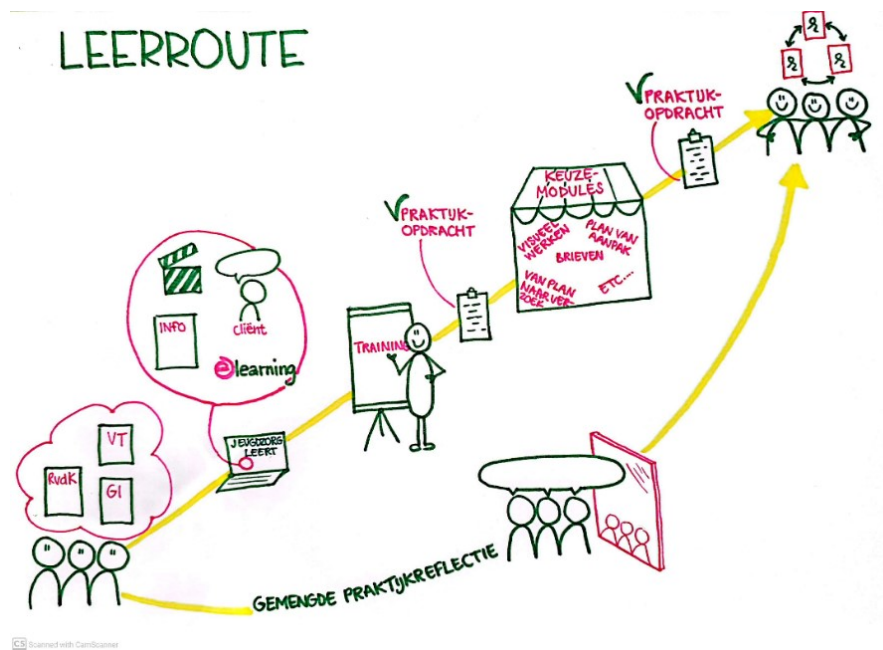
De inhoud van het programma is gebaseerd op o.a. de juridische kaders voor jeugdbescherming, de 12 vuistregels van de Nationale Ombudsman, Privacyreglementen en opbrengsten van het Actieplan Feitenonderzoek.

Het programma is bedoeld voor jeugd- en gezinsprofessionals die werken bij VT, RvdK en GI's

We bieden de deelnemers een mix van werkvormen zoals digitale zelfstudie, e-modules, training, praktijkopdrachten, reflectie en leren en verbeteren met collega's uit de keten.

Hoe ziet het programma er concreet uit? Er zijn 3 pijlers

1. Basisinformatie die voor iedereen gelijk is. Deze is beschikbaar via ons leerplatform: digitale zelfstudie en e-modules over juridische kaders, privacy en informatie delen, feiten en meningen, tips voor structuur in teksten, etc.
2. Regionale bijeenkomsten van gemengde deelnemersgroepen. Daarmee bedoelen we dat in deze bijeenkomsten jeugd- en gezinsprofessionals van VT, RvdK en GI's gezamenlijk deelnemen. Deze bijeenkomsten staan in het teken van leren van elkaars praktijk door elkaar te bevragen en te reflecteren.
3. Aanvullende schrijfworkshops en modules die een organisatie op maat kan inzetten. Bijvoorbeeld GI's kunnen modules over het schrijven van een schriftelijke aanwijzing of verzoekschriften aanbieden in vervolg op deze training.

Laurianne Vooijs – één van de trainers – laat in [dit filmpje](#) zien hoe de leerroute er voor de deelnemers uitziet. Het voorbeeld dat ze laat zien is nog gebaseerd op inhoud ontwikkeld door Expect Jeugd als onderdeel van de leerlijn voor nieuwe jeugdzorgwerkers. Het is geen volledig programma, maar geeft een impressie van wat deelnemers aangeboden krijgen.

Organisaties kunnen het programma in totaal afnemen via Jeugdzorgleert, maar ze kunnen ook de basis overnemen en laten aansluiten op bestaande programma's in hun eigen organisatie. Daarmee geven we ruimte voor maatwerk. Organisaties die vasthouden aan eigen (aanvullende) trainingen, krijgen hiervoor de mogelijkheid.

In de leerroute volgt de deelnemer de aangeboden stappen en komt op een zeker moment bij het onderdeel: 'praktijkreflectie'. Dat is een (live³) bijeenkomst waarvoor de deelnemer is ingeschreven. Een volgend onderdeel kan zijn een training over tekstopbouw en begrijpelijk schrijven. Ook die kan via Jeugdzorgleert worden gevolgd. Maar een organisatie kan hier ook een eigen schrijftraining³ aan koppelen.

³ We hebben in tijden van corona ook veel ervaringen opgedaan in het geven van online trainingen en zijn in staat om ook via Teams interactieve en waardevolle bijeenkomsten en trainingen te leiden.

Hoe gaan we dit maken?

1. We inventariseren wat er al is

Opdrachtgevers leveren aan welke opbrengsten uit actieplan feitenonderzoek een plek moeten krijgen in het trainingsprogramma. Betrokken organisaties leveren aan wat ze nu hebben aan trainingen, inhoud en werkvormen.

Uit de verschillende pilots feitenonderzoek worden de opbrengsten van gesprekken met ervaringsdeskundigen aangeleverd.

We richten een inventarisatiegroep in waarin elke organisatie (VT, RvdK en GI) een vertegenwoordiger afvaardigt. Deze inventarisatiegroep verwerkt de verzamelde input.

Het resultaat is een overzicht van inhoud, trainingsprogramma's waarbij overlap en witte vlekken zijn aangegeven.

Opdrachtgevers stellen een klankbordgroep samen waarin alle organisaties en ervaringsdeskundigen vertegenwoordigd zijn.

Aan deze klankbordgroep wordt het resultaat van deze en alle volgende stappen voorgelegd en aangepast op basis van aanwijzingen van de klankbordgroep.

2. We maken gezamenlijk een ontwerp voor het trainingsprogramma

We richten hiervoor een ontwerpgroep in waarin elke organisatie (VT, RvdK, GI's) 2 vertegenwoordigers afvaardigt. Verder nemen deel aan de ontwerpgroep een ervaringsdeskundige en een jurist. De ontwerpgroep reflecteert op bestaand aanbod en materialen en maakt een ontwerp van het te ontwikkelen trainingsprogramma.

Het resultaat van deze stap is een overzicht van de leerdoelen en een globale opzet en omvang van het programma.

We leggen dit voor aan klankbordgroep.

3. We ontwikkelen de benodigde inhoud van het programma

In deze stap maken we de bouwplannen of draaiboeken voor bijeenkomsten. We maken inhoud en materiaal voor de digitale leeromgeving maken of passen bestaande modules aan.

We richten hiervoor een ontwikkelgroep in waarin elke organisatie (VT, RvdK, GI's) 2 vertegenwoordigers afvaardigt. Met deze groep organiseren we een aantal werksessies waarin we bouwen aan de inhoud en het materiaal.

Resultaat van de ontwikkelfase is een trainingsprogramma dat gereed is om uit te voeren. We leggen dit voor aan de klankbordgroep.

4. We voeren het programma uit

We plannen 2 à 3 pilotgroepen waarmee we het programma gaan uitvoeren. We doen zo ervaring op met digitale zelfstudie en het samen leren en reflecteren.

5. We evalueren de uitvoering

We vragen een terugkoppeling en feedback aan deelnemers, docenten, trainers en andere betrokkenen.

De eerder gevormde ontwerpgroep bespreekt deze feedback en formuleert aanbevelingen voor de uitrol. Resultaat is een rapport met de uitkomsten en aanbevelingen. We leggen dit voor aan de klankbordgroep.

6. Het programma wordt landelijk aangeboden

We maken een plan voor de uitrol van het programma zodat alle organisaties van VT, RvdK en GI's er gebruik van kunnen maken. Organisaties kunnen trainers aanleveren die een train-de-trainerprogramma volgen en daarna de training kunnen uitvoeren in hun eigen regio's.

Voor trainers organiseren we jaarlijks een bijeenkomst waarop zij ervaringen uitwisselen en nieuwe ontwikkelingen bespreken en delen.

De klankbordgroep komt minimaal 1 * per jaar bij elkaar en bespreekt de evaluaties en geeft aanwijzingen voor het doorontwikkelen of aanpassen van het programma.

Wat is er nodig om dit een succes te maken?

Als ons voorstel wordt aangenomen, maken we een werkplanning voor de verschillende fasen. We plannen de bijeenkomsten voor de inventarisatie, ontwerp, en ontwikkelgroepen. En we geven aan in welke periode we verwachten de pilots te kunnen organiseren.

Opdrachtgevers leveren mensen met expertise en mandaat die namens hen een bijdrage leveren in de klankbordgroep, ontwerpgroep en ontwikkelgroep. Zij faciliteren dat deze mensen beschikbaar zijn op de geplande data. Deelnemers ontvangen een vergoeding voor hun bijdrage aan de verschillende groepen. Het is ook wenselijk dat er per organisatie (VT, RvdK en GI's) één persoon wordt aangegeven waarmee de projectleider de contacten onderhoudt. Dit kan (maar hoeft niet) ook de persoon zijn die namens de organisatie in de klankbordgroep deelneemt.

Opdrachtgevers leveren informatie aan die nodig is voor het uitvoeren van de opdracht.